

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

דברים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ט

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושבע לבריאה

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר מרדכי יצחק ע"ה פייקובסקי

נפטר ביום ג' מנ"א ה'תשמ"ח

וזוגתו מרת שושנה ב"ר מנחם משה ע"ה פייקובסקי

נפטרה ביום ז' אדר שני ה'תשס"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' עמי וזוגתו מרת מרים לאה

ומשפחתם שיחיו פייקובסקי

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ומכל האמור מובן – שזמן זה ומקום זה ה"ה זמן ומקום הכי מסוגל לביאת משיח צדקנו.

ובפשטות – שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמשיח צדקנו – "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כו"⁶, וכ"משיח ודאי" (עי"ז ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נחיי ישראל)⁷ – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מוליך את כולנו בתוך כלל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

בעמדנו באלף הששי עצמו, לאחר "חצות" האלף, לאחר שנת הת"ק⁸, ולאחרי הקיצים השונים שכבר עברו, בשנת תר"ח⁹ ובשנת תרס"ו¹⁰, עד – ההכרזה של נשיא דורנו "לא לתת לתשובה לא לתת לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, אשר בשנים אלו ניתוסף יותר ויותר בגילוי פנימיות התורה, ובהמשך השנים ניתוסף בזה עוד יותר ויותר, עד – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו בפינה נידחת בעולם, ולא רק שהגיעו לשם התוצאות דהפצת המעינות חוצה, אלא גם המעינות דפנימיות התורה בעצמם,

...כבר סיימו כל הענינים, וביהמ"ק עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע לכל הענינים – כבר "הכל מוכן לסעודה", ישנם כל הענינים מוכנים כבתיבה סגורה ונתנו התיבה והמפתח לכל יהודי¹²,

הדבר היחיד שאליה מחכים הוא – שיהודי יצעק עוד צעקה, ועוד בקשה ותביעה ועוד תזכורת: "עד מתי?!..."

ועל ידי זה הוא פועל שמשיח צדקנו נכנס עכשיו לבית הכנסת, ולוקח את כל היהודים כאן בתוך כלל ישראל לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

לזכות

כ"ק אדונונו מורנו זרבינו מלך המשיח

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מורנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

"לכל אחד ואחד" ואפילו לאלו אשר נאמר עליהם⁴ "מלאים מצוות כרימון" [בדומה לקדושת שבת ויום טוב, אשר מאירה "אף בנפש בור ועם הארץ גמור... כמו ב(קדושת) נפש הצדיק"⁵],

אלא אדרבה: כיון שמטרת גילוי המקדש שלעתידי היא כדי להרגיל "לילך בדרך הישר", מובן, שניקור הגילוי הוא לאלו הזקוקים לכך. כלומר, לאלו אשר אילולא מראה זה ייתכן שלא יתנהגו כראוי.

ג. ה"מחזה" משפיע על כל יהודי בפנימיות

ענין נוסף הנלמד ממשל זה:

כיון שהתכלית של הצגת הלבוש "לפרקים רחוקים ידועים" היא כדי לעורר אצל הבן את התשוקה לבגד זה, תשוקה כה גדולה אשר תביא לידי שינוי בהתנהגותו, ותוליכהו בדרך הישרה, עד אשר "נעשה אצלו כמו טבע",

הרי מכך מובן, שהגילוי בשבת חזון, "שמראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי" – הרי למרות שמראים זאת רק "מרחוק", ואף יש אנשים שאינם יודעים על כך כלל – בכל זאת נעשה הדבר באופן המשפיע בפנימיות על כל יהודי: ראייתו את המקדש דלעתידי מצד נשמתו משפיעה על גופו ועל נפשו הבהמית של היהודי, שאף הם יתחילו ללכת בדרך הישרה.

[וכדי שהדבר ייעשה יותר בגלוי ויותר בפנימיות, גילו ופרסמו זאת בדורות האחרונים – הקרובים לביאת המשיח – לכל אחד ואחד, כך שיתבוננו ויתעמקו בדברים, ול"מחזה" תהיה השפעה עמוקה יותר].

ד. "בת קול" רק מלמעלה

על התופעה של "בת קול", שמכריזים

א. פרשת דברים ב"שבת חזון"

פרשת דברים נקראת תמיד בשבת שלפני תשעה באב – "שבת חזון". מכך מובן, שמהותה של שבת חזון נרמזת בפרשת דברים.

מהו ענינה של שבת חזון?

ידועים הדברים שמביא² רבי הלל מפאריטש³ "בשם הרב מברדיטשוב נבג"מ", ש"שבת חזון" היא מלשון מחזה. בשבת זו מראים "לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי מרחוק".

רבי לוי יצחק מברדיטשוב מבאר זאת באמצעות משל (כמובא שם), לאב אשר תפר לבנו בגד יקר, והבן קרע את הבגד לכמה קרעים. הכין עבורו האב בגד שני, אך הבן קרע גם אותו. תפר האב עבור בנו בגד שלישי, אך לא נתן לו ללבושו, אלא "לפרקים רחוקים ידועים" הוא מראה לבן את הבגד באמרו, שכאשר יתנהג כראוי, יקבל הבן את הבגד ללבושו. כך מכון האב את בנו ללכת בדרך הישרה, עד אשר נהפך לו הדבר "כמו טבע", ואז מוסר האב לבנו את הבגד כדי שילבשוהו.

ב. "מראין" – בעיקר לזקוקים להכוונה

מן המשל שלעיל ניתן ללמוד בין השאר, שכאשר מראים בשבת חזון "לכל אחד ואחד המקדש דלעתידי", מתכוונים בעיקר לאותם יהודים שיש צורך לכוונם שיתנהגו כראוי, ולא יגרמו ח"ו על ידי מעשיהם לכך ש"המלבוש היקר" יקרע "לכמה קרעים".

כלומר, לא זו בלבד שבשבת חזון, שבה מתגלה בית המקדש דלעתידי [שבשבת זו מתגלה המקדש באופן של ראייה, כנאמר "מראין... המקדש דלעתידי"], מתגלה הדבר

(1) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב – נעתק בלקוטי שיחות ח"ה ע' 131 הערה 1.
(2) נעתק ברשימות הצי"צ לאיכה ע' 45 (אה"ת לנ"ך ח"ב ע' א'צ"ו בהערות.
(3) ראשי פרקים מתולדותיו ראה בתחילת ספר פלח הרמון לבראשית ולשמות.

(4) עירובין יט, א (בנוגע ל"פושעי ישראל" ו"ריקנין").
וש"ג. וראה גם מדרש תהלים ע"ה"פ (צב, יא) צדיק כחמו יפרח.
(5) תניא ספמ"ז.

... מ'האָט שוין פֿאַרענדיקט אַלע ענינים, און דער ביהמ"ק איז עומד ומוכן למעלה, ועד"ז בנוגע צו אַלע ענינים – איז שוין „הכל מוכן לסעודה“, מ'האָט אַלע ענינים פֿאַרטיק ווי אין אַ פֿאַרמאַכטע תיבה און מ'האָט אָפּגעגעבן די תיבה און איר שליסל צו יעדער איד¹²,

די איינציקע זאך אויף וואָס מ'וואָרט איז – אַז אַ איד זאָל געבן נאָך אַ געשריי, מיט נאָך אַ בקשה ותביעה און נאָך אַ דערמאָנונג: „עו מח"?!“..

און דורך דעם טוט ער אויף אַז משיח צדקנו קומט אַריין איצטער אין דעם ביהמ"ק, און נעמט מיט אַלע אידן דאָ בתוך כלל ישראל אין ארצנו הקדושה, ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לביהמ"ק השלישי.

(משיחות ש"פ דברים, שבת חזון, ח"ב (נדחה), יו"ד אב (לפני ערבית) וי"א אב (תנשא))

(12) ראה לקריש חכ"ח ע' 289. ושי"נ.

כמדובר לאחרונה כמה וכמה פעמים, שלפי כל סימני הגאולה, "הנה זה (משיח) בא"¹ תיכף ומיד ממש (ומה שעדיין לא בא, אינו מוכן כלל).

* * *

ענין זה הוא בתוקף יותר בהמצאנו עכשיו בבית משולש, ביהמ"ק, ביהמ"ד ובית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – שזהו מעין והכנה לבית המקדש השלישי, שאף הוא בית משולש: ביתי בית תפילה², בית תורה (מקום סנהדרין ליד לשכת הגזית³), ובית גמילות חסדים (שנמשך ע"י הקרבת הקרבנות⁴).

... ובפרט שנוסף לזה ה"ז זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפילת מנחה, כשמתעוררת התגברות חדשה של (לידת ו) מול משיח צדקנו, ונוסף לזה – בשנת ה'תנשא, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, עד להנפלאות של הגאולה האמיתית והשלימה (שעליהן נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵).

מלמעלה כדי לעורר את האדם לתשובה, כגון "בת קול שמנהמת כיונה ואומרת אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי...⁶ וכדומה, שואלים: מהי התועלת בהכרזות אלו, כאשר רוב האנשים למטה אינם שומעים את בת הקול?

יודע ההסבר על כך⁸, שהנשמה שלמעלה שומעת תמיד את בת הקול, ועל ידי כך "מהדהד" הדבר גם בנשמה שלמטה, כנאמר⁹ "אף-על-גב דאיהו לא חזי, מזול' חזי" (=אף על פי שהוא לא ראה, מזולו ראה). ולכן רואים בפועל, שלפתע מתעוררים אצל האדם הרהורי תשובה, ללא שום הכנה והתבוננות מצדו, וזוהי השפעתם של הכרוזים העליונים, אשר הנשמה למעלה שומעת.

לכאורה ייתכן לומר, שדומה לכך ה"מחזה" של שבת חזון: למרות שהאדם אינו רואה זאת בעיני בשר, ולפעמים אף אינו רואה זאת בעיני השכל וההגיון, והוא יודע שכך הוא הדבר רק מפני אמונתו בדברי חכמים – בכל זאת משפיע ה"מחזה" על כל יהודי.

אך לאמיתו של דבר צריך לומר, שיש הבדל בין ההשפעה הנובעת מה"מחזה" בשבת חזון, לבין ההשפעה של "בת קול":

על ההתעוררות בעקבות הכרוזים שלמעלה נאמר¹⁰, שמפני היותה רק מצד "אתערותא דלעילא", ולא מצד האדם שלמטה, הרי אין לה קיום אצל האדם, אלא אם כן הוא מפנים בענין זה בעצמו.

לעומת זאת, ההליכה בדרך הישרה כתוצאה מהמחזה של שבת חזון היא קבועה ויציבה, ואף אינו קיים החשש "פן יחזור לסורו", כיון ש"נעשה אצלו כמו טבע".

מכך מובן, שה"מחזה" בשבת חזון, אשר כל יהודי "רואה" את המקדש שלעתיד, מגיע אמנם מלמעלה, אך הוא משפיע על היהודי כך שהדברים יפעלו בו מצד עצמו. ולכן, גם

ההנהגה הטובה הנובעת מכך "נעשית אצלו כמו טבע".

ה. בית המקדש השלישי הוא נצחי ודרושה הכנה מתאימה

אך יש להבין: כיצד ייתכן שה"מחזה" של שבת חזון ישפיע על האדם עד כדי הליכה בדרך הישרה שתהיה אצלו "כמו טבע", כך שלא "יחזור לסורו" כלל, כאשר המחזה אינו נובע מעבודת האדם, אלא "מראין" אותו מלמעלה?

כדי להבין זאת יש להקדים ולהסביר את הטעם בפנימיות לכך שהאב אינו נותן לבנו את "הלבוש השלישי" כל עוד הליכתו בדרך הישרה עדיין אינה "כמו טבע"

– בשונה משני ה"לבושים" הראשונים, אשר האב נתן לו ללבוש למרות שלא היה בטוח כיצד יתנהג הבן. ויותר מכך, יש לשאול לגבי הנמשל: הרי כלפי שמים גלוי שהוא יקרע אותם!

ההסבר לכך בפנימיות הוא:

החידוש של "הלבוש השלישי" על פני שני ה"לבושים" הראשונים הוא, כנאמר בספר הזהר¹¹ (על הפסוק¹² "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בור"), שהבית הראשון והשני הם "בניינא דבר נש דלית ב' קיומא כלל" (=בנין בני אדם, שאין לו קיום), ואילו הבית השלישי, שהוא "בניינא דקודשא-בריך-הוא", יהיה קיים לעולם.

וכיון שיחודו של הבית השלישי הוא בקיומו הנצחי, צריכה גם הכנת הבן ללבישת הלבוש השלישי להיות באופן שהוא יגיע לדרגה שבה אין חשש "פן יחזור לסורו".

ו. בית המקדש השלישי – כנגד יעקב

מדוע דוקא בית המקדש השלישי קשור לענין של "בניינא דקודשא-בריך-הוא" ולקיום נצחי?

(11) ח"ג רכא, א. ה"א כח, א.
(12) תהלים קכז, א.

(6) ברכות ג, א.
(7) לקו"ת תצא לו, ד. ד"ה אריב"ל בכ"י ב"ק כ"ו תשי"ב פ"א. ובכ"מ.
(8) מקומות שבהערה הקדומת. לקו"ת האוינו ע"א, ד. המשך תרס"ז ע' קבא. וראה גם לקו"ת במדבר ו, ג. ועוד.
(9) מגילה ג, א. סנה' צד, רע"א.
(10) ראה לקו"ת ויקרא ד"ה אדם כי יקריב (הובא בלקו"ת במדבר שם) ב, סע"ב ואילך.

ממטה למעלה²⁰.

והאופן שבו בית המקדש הוא מצד "שלישי". כלומר, שמשני העינים ביחד, "מעלה" ו"מטה", נוצרת מציאות "שלישית", הכוללת את שניהם ביחד. אופן זה הוא כנגד יעקב, מדת התפארת, מדת אמת – "מבריה מן הקצה אל הקצה" – כוללת את הקצה העליון ביותר עם הקצה התחתון ביותר, ההופכים למציאות אחת.

וזהו ההבדל בין שלושת בתי המקדש:

בתקופת בית ראשון היו ישראל צריכים להיות בעיקר בבחינת "צדיקים"²¹, אשר "ממשיכים" אלקות מלמעלה למטה, וכיון שהיתה זו המשכה "מלמעלה", לא היתה קשורה כל כך אל ה"מטה", ולפיכך ייתכן בה הפסק.

בתקופת בית שני, שלאחר הבית הראשון ולאחר התיקון על החורבן²², היו ישראל בדרגת בעלי תשובה²³, שמהותה²⁴ היא זיכור

בבית שני על בית ראשון – משמע שהשייכות דבית שני ליצחק היא גם מצד המעלה שבמדת הגבורה. (20) ושתי מעלות בקו ההעלאה על קו המשכה: א) להיותו בא מצד התחתון, הוא בפנימיות בו יותר (ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ב ואילך). ב) מכיון שלמעשה ידך תכסוף, הרי גם האור שנגמשך ע"י זה הוא "מבחינת פנימיות יותר" (ראה לקו"ת שה"ש כב, ג ואילך). וראה לקמן הערה 26. (21) ולכן בנין ותחלת ביהמ"ק הא' היו במונ דקיימא סידרא באשלמותי, במונ שלמה וז"א קנ, א. וראה שמיר (פס"ו, כו) ובכ"מ.

(22) ואף שהתיקון לא ה' או בשלימות, שלא רק שלא ה' או הגילוי כבבית ראשון (ראה יומא כא, ב), אלא שגם ענין הגלות לא נתבטל לגמרי "כי היו מלכי עוי"ב מושלים עליהם", וגם ברותניות לא היתה אז חירות אמיתית שלכן הוצרכו או ל"כמה גזירות וסייגים (בכדי) שלא תהי' ניקת החיצונים" (לקו"ת ר"ה נו, ג), מ"מ, הרי

(א) בפרטים אלו שנתקנו בבית שני, מכיון שהיו לאחרי החורבן והתיקון כו' ומצד עבודת המטה, יש בהם מעלה לגבי כמו שהיו בבית ראשון (ונ"ד המעלה שבהעבודה דתו"ת לגבי העבודה דתו"ת אף ש"א"א להיות ביטול הישות לגמרי" (קונט' עה"ת פ"ט), כי ע"י עבודה זו דוקא נעשה בירור הגוף ונהי"ב (קונט' עה"ת שם. ובכ"מ) וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 182 ואילך.

(ב) ע"י הגזירות והסייגים נמשך אור נעלה יותר (ראה לקו"ת מטות פה, א. המשך תרס"ו ע' פט. ועוד) וראה הערה הבאה. (23) שגם בהם – ב' קצוות אלו: מצד אחד, רוב הבעית

[מלבד אלו שהגיעו לבחי' תשו"ע – ראה המשך ר"ה תשה" ספטי"ז] צריכים שמירה יתירה ולומר אי אפשר [לקו"ת ואתנן

ט, ד], בדוגמת הסייגים שבבית שני, אבל ע"י שמירה זו גופא, מתרחקים מן הרע גם מצד חומר הגוף ונהי"ב השי"ד לחטא, וימעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם" (רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד).

ההסבר לכך באופן כללי הוא, ששלושת בתי המקדש הם כנגד שלושת האבות: הבית הראשון הוא כנגד אברהם, בית שני – כנגד יצחק, ובית שלישי – כנגד יעקב¹³. וכיון שמדתו של יעקב היא אמת – שמשמעותה היא, שלא ייתכן בה הפסק ושינוי¹⁴, לכן בית המקדש השלישי, שהוא כנגד יעקב, קיים בקיום נצחי¹⁵.

2. ראשון, שני, שלישי

כדי לבאר יותר את הקבלת שלושת בתי המקדש כנגד האבות [ואת הקשר שבין שני הטעמים לקיום הנצחי של בית המקדש השלישי – היותו כנגד יעקב והיותו "בניינא דקודשא-בריך-הוא"]:

מהותו של בית המקדש (דאיקרי משכנ¹⁶) היא – "ושכנתי בתוכם"¹⁷, הקשר שבין הקב"ה לעולם. ובכך יש שלושה אופנים (הגרמזים במספרים – ראשון, שני ושלישי¹⁸):

האופן שבו בית המקדש הוא מצד "ראשון", כלומר, מצד הקב"ה, כפי שהוא "נמשך" ויורד מלמעלה למטה. זהו ענין החסד, מדתו של אברהם, המשכה מלמעלה למטה.

האופן שבו בית המקדש הוא מצד "שני", כלומר, מצד העולם, באופן של זיכור הנבראים והעלאה ממטה למעלה. אופן זה הוא כנגד יצחק¹⁹, שמדתו היא גבורה, העלאה

(13) ראה לקו"ת מטות (פג, ג), דגאולה ראשונה היתה בזכות אברהם וכו'. ומפרש ע"ז ביהל אור לתהלים שם ס"ב (ע"פ מרז"ל פסחים פה, א): בית הראשון כנגד אברהם וכו'. ולהעיר מרמב"ם תולדות (כו, כ). בחי' שם ועוד. צפע"צ עה"ת ויצא כה, ז'.

(14) "היפך נהרות המכובים במשנה פ"ח דפריה, שהיא מה שנפסקים לפעמים" (לקו"ת שם. ובכ"מ). וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 98 וערה 38 בשו"ג.

(15) לקו"ת שם ואילך.

(16) עירובין בתחלת.

(17) תרומה כה, ת.

(18) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ב ע' 10 [בארוכה – שיחת ש"פ בהי"ב תשל"א] לענין חודש הראשון השני והשלישי, שהנקודה החדש ניסן היא יצ"מ – המשכה מלמעלה; החדש אדר – ספה"ע, העלאה מלמטה; החדש סיון – מ"ת, חיבור עליונים ותחתונים.

(19) באה"ת מטות ריש ע' אשכ"ח מביאר (וכ"מ בלקו"ת שם פג, ג), שהשייכות דגאולה השני' ליצחק היא – כי יצחק הוא בחי' דין וגאולה השני' לא היתה גאולה שלימה. אבל מהמביאר בד"ה נתנו עת"ד בסופו (וראה גם ב"ב ג, סע"א) שיש מעלה

דאזיקער אָרט איז אַ זמן ומקום הכי מסוגל אויף ביאת משיח צדקנו.

ובפשטות – אַז אַ איד איז מאמין באמונה שלימה, אַז משיח צדקנו, „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"ם", און אַלס „משיח ודאי" (דורך דעם וואָס „עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל") – קומט איצטער ממש אַריין אין דעם בית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ער פירט אַלע אידן בתוך כלל ישראל אין ארץ הקודש, אין ירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי.

* * *

שטייענדיק באלף הששי עצמו, לאחרי „חצות" האלף, לאחרי שנת ה'ת"ק, און לאחרי די פאַרשידענע קיצים וואָס זיינען שוין דורך, בשנת תר"ח ושנת תרס"ו, ביז – די הכרזה פון נשיא דורנו „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" (בשנות תש"א-תש"ג)¹¹, וואָס בשנים אלו איז אַלץ מערער צוגעקומען אין גילוי פנימיות התורה. ובהמשך השנים איז אין דעם צוגעקומען מערער און מערער, ביז – הפצת המעינות חוצה בכל קצוי תבל, אפילו אין אַ פינה נידחת בעולם, און ניט נאָר וואָס דאָרטן האָבן דערגרייכט די תוצאות פון הפצת המעינות חוצה, נאָר אויך די מעינות פון פנימיות התורה בעצמם.

(6) רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ד.

(7) רמב"ם שם.

(8) ראה ס' השיחות תשי"ג ח"א ע' 254. וש"נ.

(9) ראה ס' השיחות תורת שלום ע' 237. אגרות קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"א ע' תפה.

(10) ראה שיחת אחש"פ תשל" (נדפסה בהמשך תרס"ו בהוספות. לקו"ש ח"ז ע' 209).

(11) „קול קורא" ב„הקריאה והקדושה" תש"א-תש"ג (אגרות קודש אדמו"ר

מהורי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעו ואילך. תח ואילך. ח"ז ע' תל ואילך).

הוספה

בשורת הגאולה

לג.

ווי גערעדט לאחרונה כו"כ פעמים, אַז לויט אַלע סימני הגאולה איז „הנה זה (משיח) בא"י תיכף ומיד ממש (און דאָס וואָס משיח איז נאָך ניט געקומען איז אינגאַנצן ניט פאַרשטאַנדיק).

* * *

דער ענין איז נאָך שטאַרקער געפינענדיק זיך איצטער אין אַ בית משולש, אַ ביהכנסת, ביהמ"ד און בית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – וואָס דאָס איז מעין והכנה צו דעם בית המקדש השלישי, וואָס איז אויך אַ בית משולש: ביתי בית תפלה, בית תורה (מקום סנהדרין לעבן לשכת הגזית³), און בית גמילות חסדים (וואָס ווערט נמשך דורך) הקרבת הקרבנות⁴.

... ובפרט אַז דערצו איז דאָס אויך דער זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, ווען עס ווערט אַ התגברות חדשה פון (לידת ו)מזל משיח צדקנו, און דערצו נאָך – אין דעם יאָר ה'תנש"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, ביז די נפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה (אויף וועלכע עס שטייט „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות⁵“).

איז דערפון אַלעס מובן – אַז די איצטיקע צייט און דער

(1) שה"ש ב, ח. ובשהש"ר עה"פ.

(2) ישע"י נ, ז.

(3) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו. פרש"י ר"פ משפטים. מדות פ"ה מ"ד. סנהדרין פו, ב (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"ב.

(4) ראה בארוכה מכתב בין עשירי בשבט וט"ו בשבט תשמ"ז (לקו"ש חל"א ע' 235 ואילך). סה"ש תשמ"ז – שיחת ש"פ תרומה. וש"נ.

(5) מיכה ז, טו.

לקוטי

דברים

שיחות

ח. איתוד "מעלה" ו"מטה" על ידי עצמותו יתברך

כי צד ייתכן שה"מטה", שהוא מוגבל ומשתנה, יתאחד עם ה"בלי גבול" של ה"מעלה" – על כך נאמר בספר הוהר"י¹¹, שהמקדש שלעתיד הוא "בניינא דקודשא" בריך-הוא", "בונה ירושלים ה', איהו ולא אחרא":

כאשר ה"המשכה" וההשפעה האלוקית נובעת מן הדרגות הגליות יותר של האלקות, והרי לכל גילוי, נעלה ככל שיהיה, יש הגדרה והגבלה, אז ה"מעלה" וה"מטה" הם שני ענינים.

אך כאשר מאיר גילוי עצמותו יתברך – "ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו"³⁰, פנימיות ועצמות אין סוף ברוך הוא³¹ – שהיא מושללת מכל התיאורים וההגדרות – "שלילת הגבול ושלילת הבלי גבול"³², הרי אז הופכים ה"גבול" של ה"מטה" עם ה"בלי גבול" של ה"מעלה" לדבר אחד³³.

ט. "מראין" – משפיע על ה"מטה" באופן נצחי

זהו ההסבר לכך שה"מחזה" של שבת חזון, כאשר "מראין" לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד", משפיע על האדם להתנהג בדרך הישרה עד כדי היותה "כמו טבע", בדיק כאילו ראה את ה"מחזה" מצד עצמו, למרות שמראים לו את המחזה מלמעלה:

הנצחיות של המקדש שלעתיד אינה רק מצד המקדש, אלא גם מצד העולם שבו הוא נמצא. כי מצד גילוי עצמותו יתברך הרי "הוי' ימלוך לעולם ועד"³⁴, שה"זמן", שמהותו היא

ועליית המטה. לפיכך קשור הבית השני אל העולם²⁵. ומשום כך נאמר "גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון", שהבית השני היה קיים בעולם זמן רב יותר²⁶ מאשר הבית הראשון²⁷.

אך בכל זאת, כיון שה"עולם" הוא מדוד ומוגבל²⁸, הרי גם הבית השני היה קיים באופן של מדידה והגבלה.

וזהו החידוש של הבית השלישי, שכיון שמהותו היא התאחדות ה"מעלה" וה"מטה" ביחד²⁹, לפיכך הוא יתקיים לנצח, כי ה"גבול" של העולם עצמו יהיה בלי גבול.

(24) ולכן בנין והתחלת ביהמ"ק הב' ה' בזמן ממשלת כורש ונתן נפקתא לבנינו וכו' (עורא ו, ד. וראה ג"כ ר"ה ד, א).
(25) להעיר מרמב"ם הל' ביהב"ח ספ"ו – נתבאר בארוכה בהתוועדות דשנת בית השואבה תשכ"ד (לקמן ע' 70 ואילך. לקו"ש חט"ו ע' 101 ואילך). ואכ"מ.

(26) ראה לקו"ת ויקרא ב, ריש ע"ד: "אוי יה' דבר המתקיים .. שע"י בירוד נה"ב נמשך .. בחל' כי לא אדם, ולכאורה הכוונה שם, שהטעם מה שבח' אתעדלית' יש לה קיום יותר, היא [לא רק שע"י העבודה, נעשה האדם כלי להאר, אלא] גם מצד מעלת בחי' האור הנמשך על ידה (ראה לעיל הערה 20) בחל' "לא אדם" שאין שייך בו שינויים (ראה תו"א עב, ג. ובכ"מ).

ועפ"י יש לומר, שגם באריכות השנים דבית שני – ב' טעמים אלו. ולהעיר מאה"ת ש"ש ע' א"תקכו.

(27) חגי ב, ט. ב"ב ג, סע"א ואילך. וראה הערה הבאה.

(28) ראה שעויה"א פ"ז (פב, א).
(29) שהרי העילוי דלעתיד הוא שאו יה' "כדין וכדין" – ראה לקו"ת ד"ה ושמוני כדכד. לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 211 ואילך. ועוד.

וע"פ המבואר בלקו"ש ח"ח ע' 27 (הערה השני' להערה 42) ש"עיקר המעלה הוא זיכר המטה, אלא שתכלית השלימות שבוה הוא ש"המטה" יתעלה כ"כ עד שיהי' בו גם ענין ה"אור" של העליון³⁰ – וזאת מה שבית שלישי שייך לבית שני יותר מלבית ראשון

[ראה פיה"מ להרמב"ם בהקדמתו, בב"י סדר המסכתות (מס' מדות) ותו"ט פתיחה למס' מדות – נעתקו בלקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 209 הערה 5 – בשה"ג. ולהעיר גם מזה ששניהם (בית שני ובית שלישי) נקראים "בית אחרון" (ראה חז"ב קג, א. ועפ"י יש לתווכ' פי' הוהר (ח"א כח, א) ש"הבית הזה האחרון" קאי אביהמ"ק השלישי עם דרשת רז"ל (ב"ב שם) שקאי אביהמ"ק (השני)]

– כי בית שני ענינו הוא העלאה המטה, וזהו עיקר המעלה שבבית השלישי.

(* וע"ד המבואר בלקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 194 הערה 27, בענין תלמוד ומעשה, דאך שגם גילוי העצם (נענטשה נ"י לימוד התורה) הוא (לא ענין נוסף, כ"א) נוגע לענין ה"דירה", המשתנה העצמות – בכל זה המעשה הוא העיקר.

(30) הושע ו, ב. וברש"י שם: ביום השלישי – בבנין בית השלישי.

(31) ד"ה יחינו מימים לקו"ת דברים (ס"ד, א). דשנת תרצ"א (בסה"מ קונטרסים ח"א) בסופו. ועוד.

(32) המשך תרס"ז ריש ע' קסח. ובכ"מ.

(33) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ו ע' 213.

(34) בשלח טו, יח.

וע"פ מ"ש בפנים יש לבאר פירש"י (שם פסוק יז ד"ה מקדש): "ואימתי יבנה בשתי ידים, בזמן שה' ימלוך לעולם ועד" – שהשיכות ד"שתי ידים" ל"הוי' ימלוך לעולם ועד" היא, כי ענין הבנין בשתי ידים הוא החיבור של בחל' הבל"ג "שמים" שמצד בחל' "מין" עם הגבול ד"אריך" שמצד בחל' "שמאל" (ראה לקו"ת נשא כא, ג"ד), ועיקר חיבור זה יהי' "בזמן שהוי'

"שינוי" – הוא עצמו נעשה נצחי ובלתי מוגבל.³⁵

[כפי הידוע³⁶ בענין אחדות ה', שהאחדות האמיתית של הוי' אחד, ובמיוחד כפי שהיא מצד עצמותו יתברך, היא כאשר האחדות אינה רק מצד אלקות, אלא גם מצד הבריאה עצמה].

ולכן, כאשר מראים ליהודי את המקדש שלעתיד, שהוא נצחי גם מצד ה"מטה", "מתלבש" אצל היהודי העדר השינוי גם מצד האדם, ואף מצד גופו ונפשו הבהמית, שגם מצדם נעשית ההליכה בדרך הישרה אצלו כמו טבע, ולא ייתכן כלל שיחזור לסורו ח"ו.

י. חב"ד – אחדות ה' חודרת ב"מטה"

זהו ההסבר בפנימיות לכך שענין זה של שבת חזון, שבה "מראין לכל אחד ואחד המקדש דלעתיד", נתגלה על ידי רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שהיה לו קשר מיוחד אל אדמו"ר הזקן ואל חסידות חב"ד³⁷, ולאחר מכן נתגלה בפועל על ידי רבי הלל מפאריטש, שהיה מגדולי חסידיו חב"ד³⁸.

– כי החידוש של חסידות חב"ד הוא³⁶, שאחדות ה' תחזור ותורגש בעולם לא רק מצד "למעלה" (ובאדם עצמו – בדרך אמונה), אלא גם מצד ה"מטה" (ובאדם עצמו – "יודעת"). וזוהי מהותה של שבת חזון, שהענין של "מראין", המגיע מלמעלה, "ישפיע ב"מטה", עד אשר הנהגתו בדרך הישרה תיעשה "כמו טבע", כדלעיל.

יא. שבת חזון בהמשך לפסח ולשבועות

כשם שהבית השלישי, שהוא כנגד יעקב,

ימלך לעולם ועד, כאשר גם הגבול דומן עצמו יהי' בבחי' בל"ג כפנים.

אלא שבכללות ה' ענין זה גם במקדש שבעה"ז ואפילו במשכן (לקו"ת שם). וראה גם לקו"ש ח"ו שם בפירוש "כנגד היכל וכתליו".

(35) עט"ז ז, א. ע"ש באריכות.

(36) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 168 ואילך.

(37) ראה מכתביו וכו' – נדפס בספר התולדות אדמו"ר (קה"ת, תשכ"ז) על רנ"ו (בהוצאת תשמ"ז – ח"ד ע' 1020).

(38) לקו"ת ש"ש טו, א. וע"ד שבתה"ס [יעקב נסע סוכות – ח"ג ע' ב] יש בו ח"ו האסיף [ונלוי מגרנך כל לבית] ואסיפה

בא אחרי ההקדמה של הבית הראשון והשני³⁹, שהם כנגד אברהם ויצחק (ולכן הוא נקרא "שלישי") – למרות שהוא נעלה מהבית הראשון והשני⁴⁰,

כך גם שבת חזון, אשר בה מראים את הבית השלישי, באה בהמשך לחג הפסח, שהוא כנגד⁴¹ אברהם

– שהרי שבת חזון היא השבת שלפני⁴² תשעה באב (או תשעה באב עצמו, כשחל בשבת) – ותשעה באב חל תמיד באותו יום שבו חל היום הראשון של פסח, על פי הסימן "א"ת⁴³ –

ובהמשך לחג השבועות, שהוא כנגד⁴⁴ יצחק. כי כל הגילויים העליונים של הרגל "נמשכים" עד לרגל שלאחריו⁴⁴, והרגל שלפני שבת חזון הוא חג השבועות.

ההסבר לכך הוא:

ההבדל בין פסח, זמן יציאת מצרים, לבין שבועות, זמן מתן תורה, הוא, שיציאת מצרים הוא גילוי מלמעלה, באופן של אתערותא דלעילא שאינה תלויה ב"מטה", והוא כנגד אברהם, אשר מדתו היא חסד והמשכה מלמעלה למטה. חג השבועות, שלאחר עבודת ספירת העומר ונקרא על שם כך "שבועות", על שם "שבעה שבועות תספור לך", קשור אל ה"מטה"⁴⁵ (וכן בהיותו "זמן מתן תורתנו", הרי

(39) וגם, בו עצמו יהיו בית הראשון והשני (ח"ג רכא, א) – בדוגמת מה שבת"ת ישנם ב' הקוין דחוי"א.

(40) להעיר מהמבואר בלקו"ת תוריע כג, רע"ג (בענין המדות הגי'ת).

(41) לקו"ת במדבר יד, ג. פנחס ע, ב. ועוד. וש"נ.

(42) ע"ד שבת הגדול – שלפני פסח.

(43) טור וש"ע א"ח סוכ"ח ס"ג – והרי גם "סימן" בתורה שייך להענין (להעיר מסימני טורה דבהמה וכו', שהם גרומים הטהרה ולא רק מדיעים – ראה צפ"ע [להגאון הרגוביז] על הרמב"ם הל' מאכלות אסורות רפ"א. לקו"ש ח"א פ' שמיני ובהסמך שם).

(44) ראה לקו"ת ברכה צה, ב.

(45) אלא שכלול בו גם ענין דיום הבכורים (ברכת ה' מלמעלה למטה). ויום השבועות עצמו היה איחוד המטה ומעלה: (יש בו הענין) ותספור (ויש בו הענין שבא ממילא יום

ה)תמישים יום. וע"ד שבתג המצות (לו"ש ועשי עוגות דאברהם – ב"ד פמ"ח, יב) יש בו ענין הפסח (גדי עזים' יוצחק – תיב"ע. פד"א פל"ב. פרשי' תולדות כ, ט) והמורד (דקו האמצעי, יעקב – לקו"ת ש"ש טו, א).

וע"ד שבתה"ס [יעקב נסע סוכות – ח"ג ע' ב] יש בו ח"ו האסיף [ונלוי מגרנך כל לבית] ואסיפה

החידוש העיקרי של מתן תורה הוא "התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים"⁴⁶, והוא כנגד יצחק, אשר מדתו היא גבורה והעלאה ממטה למעלה⁴⁷.

וכיון שבשבת חזון מראים את הבית השלישי, הכולל "המשכה" ו"העלאה" גם יחד – לכן היא בהמשך ולאחרי פסח ושבועות.

יב. שבת חזון – שילוב שני הקווים בתורה

שני קווים אלו – "העלאה" ו"המשכה" – קיימים, ככל הענינים, גם בתורה עצמה⁴⁸. זהו ההבדל בין ארבעת החומשים הראשונים לבין משנה תורה, אשר "משה מפי עצמו אמרו" (וברוח הקודש)⁴⁹:

אמנם, גם ארבעת החומשים הראשונים ניתנו לנו על ידי משה רבינו, אך משה מסרם כשליח בלבד⁵⁰ (כלומר, אין מעורבת בהם

בברכת ה' רבה (שלבן נאמר בתה"ס ג"פ שמחה – יל"ש אמור רמז תרנ"ג).

(46) שמו"ד פ"ב, ג. וראה גם הנחמא וארא טו.

(47) ואף שבמ"ת נחמד גם "העליונים ירדו לתחתונים" (וראה לעיל הערה 18, שלכן ה' מ"ת בירחא תליתאי) – הרי

(א) גם ב"העליונים ירדו לתחתונים" עיקר החידוש הוא (לא

ההמשכה מלמעלה – שהרי זה ה' גם לפני מ"ת – כ"א) ירידת

העליונים לתחתונים, שהגילוי במ"ת נקלט בגשמיות העולם (ראה לקו"ש ח"א ע' 23).

(ב) עיקר הכוונה של ביטול הגזירה היא [הנתינת כח על] ה"תחתונים יעלו לעליונים" (שהותחלה מיד לאחרי מ"ת), אלא

שהה' אפשר רק ע"י יורד הוי' על הר סיני – ואני המתחיל" (ראה לקו"ש שם ע' 23).

בסגנון אחר קצת: במ"ת ישנו הענין דוידבר אלקים (דוקא) את כל הדברים האלה כו' ובצירוף קול שופר (דע"ז) "עם

יורדו" (וכמ"ל) וירא העם וינעו גו"א* ויש בו תכלית הענין מתן התורה ולאח"כ – ישראל אריותא וקוב"ה כולא חד.

ולהעיר מנניא פד"ה שההתחלה היא "התורה ירדה ממקום כבודו כו" ואח"כ צ"ל יגיעת האדם להבין ולהשיג כו' ואח"כ נעשה "חוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל בגשמיות כו'".

(48) בכללות הוא ההפריש שבין תושב"כ ותושב"ע"פ – ראה הערה 52.

(49) מגילה לא, ב. תוספת שם. וראה לקו"ת שה"ש כ, ג, ש"מפי עצמו" הוא בחי' ז"א דאצילות, "שממש ה' שרש נבואתו והשגתו של משה.

(50) רש"י מגילה שם ד"ה משה.

(* והתכלית בזה ובא באותו יום בפועל – קבלת יעקב את הברכות.

(*) פתוחיו נוספות מר הדתלמיד בעת שידשב לפני הרב (שבת ג, ב).

השגה שכלית של נברא ואפילו לא השגתו של משה רבינו) – המשכה מלמעלה.

ואילו את משנה תורה מסר משה כאומר זאת "מפי עצמו"⁵¹. כלומר, הדרגה שממנה נמסרו הדברים "התלבשה" והתאחדה בהשגתו השכלית של משה⁵¹, כעבודת התחתונים⁵².

לפיכך (התחלת⁵³) "משנה תורה" היא "אלה הדברים", דברי תוכחות⁵⁴, כי דברי התוכחה מביאים לידי עבודת התשובה, שהיא (כדלעיל בסעיף ז') העלאה ממטה למעלה.

זהו אחד הטעמים והרמזים לכך שבשבת חזון, כאשר מראים את בית המקדש השלישי, מתחילים לקרוא במשנה תורה, כי כדי להגיע לגילוי הבית השלישי דרושים שני הקווים⁵⁵ של התורה: לא רק קו המשכה מלמעלה, אשר בארבעת החומשים הראשונים, אלא גם קו העלאה מלמעלה, אשר במשנה תורה.

על ידי כך מגיעים לנאמר בסוף משנה תורה "עד הים האחרון", ואמרו חז"ל "עד היום האחרון"⁵⁶, עד ה"בית הזה האחרון", המקדש שלעתיד⁵⁷, שיתגלה⁵⁸ בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(משיחות שמחת בית השואבה תשכ"ד) שבת חזון תש"ז

(51) שהרי "לא מאליו ה' שונה להם משנה תורה .. אלא .. שמע בסני"ג – רש"י ד"ה כאשר צוך סנה' נו, ב. וראה גם ח"ג ז, א (הובא בלקו"ת שם): מעצמו לא תנינן אלא מפי עצמו .. מפי ההוא קול דאחרי ב"ו.

(52) וע"פ המבואר בלקו"ת (הובא לעיל הערה 49) ש"מפי עצמו" הוא בחי' ז"א, צריך לומר, שכונת רש"י ב"לא מאליו כו" היא שגם השרש דמשנה תורה הוא למעלה מבחי' ז"א, ורק שנתלבש בבחי' ז"א. ועיין בלקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 69 בהערות.

(51*) וראה לקו"ש ח"ט ע' 9 ואילך. לקו"ש חל"ז ע' 41.

(52) ראה ח"ג רסא, א) שהדפוס שבין ד' ספרים הראשונים למשנה תורה הוא דוגמת ההפריש שבין תושב"כ לתושב"ע [הכוונה (ראה מ"ע אופן רמז. אה"ת פרשתנו ע' ז), שהשרש בתושב"כ לתושב"ע – בכלל – הוא משנה תורה] – והרי תושב"ע הוי"ע העבודה ויגיעה בכח עצמו (המשך תרס"ו ע' שפג ואילך).

(53) ושמו אשר יקרא לו בלה"ק – דברים ל' קשה).

(54) פרשי' שם (מספרי. וראה ג"כ ת"ו ותיב"ע).

(55) ובעיקר ענין התשובה (הבאה ע"י דברי תוכחות) וכפס"ד הרמב"ם הל' תשובה פ"ז היה (אבל ענין תשובה זו היא, כבמב"ם שם, להגאל ע"י וענין הגאולה הוא קו הג', בהמ"ק הג').

(56) וזאת הברכה לד, ב. ספרי ורש"י שם.

(57) ראה תיב"ע שם: בית מוקדש בתראה.

(58) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 95 הערה 63.